

СВЕТСКИ ДЕН НА ФИЛОЗОФИЈАТА

19-20 ноември 2015 година (четврток – петок)
Свечена сала на Филозофскиот факултет

(19 ноември 2015)

ПРОГРАМА

модератор: **доц. д-р Марија Тодоровска**

10:00-10:15
МАЛ КОНЦЕРТ НА СТУДЕНТИ ОД ФАКУЛТЕТОТ
ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

10:15-10:30
ОТВОРАЊЕ НА СВЕЧЕНОСТА
ПОЗДРАВНА РЕЧ НА РАКОВОДИТЕЛОТ
НА ИНСТИТУТОТ ЗА ФИЛОЗОФИЈА
проф. д-р Иван Џепароски

И

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА ФИЛОЗОФСКОТО
ДРУШТВО НА МАКЕДОНИЈА
Љупчо Митковски

10:30-11:00
ПРОМОЦИЈА НА СПИСАНИЕ:
„Филозофска трибина 18“
промотор: **доц. д-р Милан Ѓорѓевиќ**

11:00-11:15
ДОДЕЛУВАЊЕ НА БЛАГОДАРНИЦИ И ПОЧЕСНИ
ЧЛЕНОВИ НА ФИЛОЗОФСКОТО ДРУШТВО

11:15-11:30
Пауза

11:30-13:00
ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА 90-ГОДИНИ ОД РАЃАЊЕТО
НА АКАДЕМИК ЈОРДАН ПОП-ЈОРДАНОВ
пригодна реч: **Љубомир Гајдов**
д-р Мартин Поповски
прикажување на документарниот филм:
Три живоџи

13:00-13:15
Пауза

13:15-14:15
ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА 85-ГОДИНИ ОД РАЃАЊЕТО
НА АКАДЕМИК ГЕОРГИ СТАРДЕЛОВ
пригодна реч: **проф. д-р Иван Џепароски**
прикажување на документарниот филм:
Георѓи Сџаргелов

(20 ноември 2015)

ПРОГРАМА

СИМПОЗИУМ
„ФИЛОЗОФИЈА И ПОЛИТИКА“

ПРВА СЕСИЈА

Работно претседателство:
проф. д-р Ана Димишковска (претседател),
д-р Мартин Поповски и Кирил Трајчев

09:30-09:50
Критика на политиката
акад. Георги Старделов

09:50-10:10
Филозофија, вредности, политика
акад. Владо Камбовски

10:10-10:30
Корумпирана критичка свест
(Како филозофијата на политиката стана
апологија на политиката)
проф. д-р Ферид Мухиќ

13:20-13:50
Дискусија

13:00-13:20
Бучнин во Курдистан
(Социјалната екологија и радикалната
демократија во акција)
доц. д-р Јордан Шишовски

12:40-13:00
Libera te tu temet ex inferis –
аскетско-философски медиации
за за-поставувањето и раз-градувањето
доц. д-р Милан Ѓоревски

12:20-12:40
Стапцата на Фукјума и смртта
на политичкиот романтизам
доц. д-р Бошко Караџов

12:00-12:20
Писмо од Платон
проф. д-р Весна Томовска

Работно претседателство:
доц. д-р Трајче Стојанов (претседател),
м-р Сузи Тенева и Ана Ѓишлинска-Митова

ВТОРА СЕСИЈА

11:40-12:00
Паза

11:10-11:40
Дискусија

10:50-11:10
Етика или политика
(Популизмот меѓу идеологијата и демагогијата)
Љубомир Гајдов

10:30-10:50
Филозофијата и политиката
проф. д-р Јованка Кепеска

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
Филозофски факултет,
Институт за филозофија,
Ул. „Гоце Делчев“ бр. 9А, 1000 Скопје

Филозофско друштво на Македонија
бгм „Гоце Делчев“ бр. 9А,
1000 Скопје
FB: PHILOSOPHICAL SOCIETY of MACEDONIA

16:40-17:45
Генерална дискусија

16:20-16:40
Филозофија, политика и идеологија
Лазар Ѓоров

16:00-16:20
Ниче и политичката мок: политиката како
игра на мок и играта во крајската наука
м-р Ѓушица Ѓокиќ

15:40-16:00
Естетиката на средбата заглавена
во скопскиот јавен простор
доц. д-р Вангел Ноневски

15:20-15:40
Суввереноста како зоосемантема
д-р Марија Тодорска

15:00-15:20
Евроазиство – третиот пат на Русите
доц. д-р Трајче Стојанов

Работно претседателство:
проф. д-р Мирко Ѓошевски (претседател),
доц. д-р Јасмина Наумоска и Миранда Фејзулаху

ТРЕТА СЕСИЈА

13:50-15:00
Паза за ручек

ФИЛОЗОФИЈА И ПОЛИТИКА

20 ноември 2015

АПСТРАКТИ

ПРВА СЕСИЈА

акад. Георги Старделов
МАНУ

КРИТИКА НА ПОЛИТИКАТА

Трагичната коб на философијата и уметноста се промислува низ три парадигми:

- 1) Фридрих II – Кант
- 2) Сталин – Булгаков
- 3) Тито – Крлежа

акад. Владо Камбовски
МАНУ, Претседател

ФИЛОЗОФИЈА, ВРЕДНОСТИ, ПОЛИТИКА

Ерата на современата држава како политички тоталитет започнува со Американската и Француската револуција и нивните конститутивни акти – Американската декларација за независност од 1776 год. и Француската декларација за правата на човекот и граѓанинот и со револуционерните промени на западното општество. Со нив се етаблирани новите политички, економски и правни начела, врз идејата за коегзистенција на природните и неприкосновени човекови слободи и права и постулатот на демократско уредување на општествените односи и управување со општествените работи како рес публица.

Тоа е реткиот историски миг во кој филозофијата како највисоко знаење за човекот и општеството, втемелено врз априорните барања на разумот, се отелотворува како општествена практика низ формирањето основни политички начела и правила за јавната сфера, државата и моќта.

Конституционалната контрадикција помеѓу индивидуализмот и индивидуалната слобода и политиката како колективна активност во развојот на современото општество има решавачко влијание врз односот на спротивставеност помеѓу филозофијата и политиката. Првата останува затворена во спекулативната сфера на потрага по апсолутна вистина, неподготвена да ги анализира процесите на развој на политиката како сфера на слободата и „неограничени можности“; втората, политичката, посматрајќи ја метафизиката како бесплодна мисловна активност која со своите априорни идеи не помага во решавањето на практичните проблеми и општествени конфликти, се оддалечува од првобитните водечки начела, трансформирајќи се во вештина што во изнаоѓањето решенија се води од утилитаристичката идеја на претежност на интересот.

Непомирливиот однос помеѓу овие две сфери може да биде надминат само ако како појдовна заедничка основа се земе учењето за вредностите, кое ги обединува сите подрачја на општествената мисла за човекот. На таков пристап упатуваат и современите меѓународни норми и стандарди што се однесуваат на индивидуалната слобода, вклучувајќи ја слободата на мислата, определувањето и политичкото организирање, и политичката сфера како еманација на индивидуалната слобода.

д-р Ферид Мухиќ
професор во пензија, Институт за филозофија,
Филозофски факултет, Скопје

КОРУМПИРАНА КРИТИЧКА СВЕСТ Како филозофијата на политиката стана апологија на политиката

Живееме на прагот од новата епоха на општествената историја која радикално се разликува од целата досегашна историја. Рационализмот како доминантна парадигма, слободата на поединецот и еднаквоста на сите луѓе, како аксиолошки идеали, веќе се разлишани и влегуваат во процесот на тотално уривање. Економската и социјалната праведност веќе се деградирани во теми за вулгарно подбивање.

На нивото на реализација на глобалната стратегија, конципирана во најмоќните држави на светот, митот за либералната демократија настаната како резултат на општествените процеси во Западна Европа, се промовира во дефинитивен резултат на светската историја, и сеобврзувачки модел за сите држави во светот. Фактот дека овиј мит бил креиран како идеолошко алиби на колонијализмот се игнорира така што тој денес претставува најмаркантна насока на светската политика, иако одамна ги снеса главните аргументи врз кои тој досега се крепеше. Духот на неоколонијализмот опстојува и во 21. век, иако колонијализмот во негова класична форма исчезна од политичката карта на светот уште во средината на 20-то столетие.

Текстот претставува критички предизвик на доминантните интерпретативни модели на современата политичка филозофија, со фокусирање врз три основни проблемски содржини: прашање на методолошката (не)прифатливост на имплементацијата на еден историски настанат политички модел, врз општествата со целосно поинаков историски идентитет; преиспитувањето на историјата на настанувањата на либералното демократско општество, од перспектива на систематското насилство и кршењето на слободата во крвавата историја на неговото настанување; критика на доминантните струења во современата политика, како дезертирање од традиционалните вредности на филозофијата, и нејзино деградирање врз експлицитна апологија на неоколонијалистичките аспирации.

д-р Јованка Кепеска
професор во пензија, Катедра за хуманистички студии,
Филозофски факултет, Скопје

Во научниот реферат/соопштение "Стапницата на Фукјума и смртта на политичкиот романтизам" ќе се обидеме да ја предложиме задачата на политичката филозофија во 21 век. Имено, денес, во идеолошки контекст, ја живееме

СТАПНИЦАТА НА ФУКЈУМА И СМРТТА НА ПОЛИТИЧКИОТ РОМАНТИЗАМ

Д-р Бошко Караџов
доцент, научен советник, Институт за општествени и хуманистички истражувања "Евро-Балкан", Скопје

Насловот на предложениот труд можно е да насочи на книжевен дискурс со кој ќе се презентира препознатли-вата теорија на Платон за Политија. Но, во суштина тој многу едноставно ја соопштува Намерата јавно да се сподели Епистоларната Порака од Философот мултипли-цирана во тринесет делови дефинирани според различ-ните адресати. Оваа Порака составена во реално време има своја вонвременска заложба за трајно спојување на Филозофијата и на Политиката како Брвено Добро за ост-варување и за опстојување на една институционализира-на заедница. Овој труд ги истражува реторските средства кои ги креира Философот за да изработи, според него-вата автентична терминологија (πειρασις διανοητικη), убедлив дискурс во замисленото сетилно обраќање на претпоставената јавност.

ЛИСМО ОД ПЛАТОН

Д-р Весна Томовска
редовен професор, Институт за класични студии,
Филозофски факултет, Скопје

ВТОРА СЕСИЈА

со турбулентните промени што ги множија проблемите! Наместени се моралните вредности и норми, всушност, насоки и мерила за однесување/дејствување. Не е лекот во популизмот, како идеологија и/или дема-горија. Тие се потпираат врз ларгата за која Кант предл-редува дека е закана за општеството. А во општеството што ја толерира ларгата се поткопува довербата, што заед-но со културата на должност, отвореноста и отчетноста се темели на стабилноста, братосостојбата и просперитетот на заедницата. Затоа Херел потсетува дека секој народ ја заслужува својата влада!

Ласачите знаат дека политичарите (ти) лажат. И поли-тичари знаат дека лажат! Така напредуваат или барем се одржуваат! Не-наместените анкети укажуваат дека гла-сачите главно не им веруваат! А, дали само политичари-те лажат? И граѓаните се со-творци на моралната криза. Пред отрезнувањето не ја сакаат вистината. Како да ги присилуваат политичарите да им кажуваат нереалистич-ни басни. А политичарите како да веруваат дека ќе минат неказнети не само за неисполнетите ветувања. Во диги-талната епоха сè се знае / дознава. Интернетот ништо не заборава!

Може ли Аристотел да ни помогне во промислувањето на општествените тероби кога не поматаат модерните етич-ки и политички проекти? Се смениле ли Аристотеловите помни *ethica* и *politika*? Се одметнала ли политиката од етиката? Се претоприла ли во математичка физика? Предвидлив ли е секогаш нејзиниот исход? Станала ли грб однос на две главни компоненти: интереси и сили? Трајни се основните подрачја на филозофските истра-жувања: вистината, правдата и убавината, кај човекот, општеството и во светот. Ама и спротивните треба да се истражуваат. Оттаму е предложеана оваа (под)тема или теза. Зашто, Македонија е во трагична општествена кри-за. За во чии корен е моралната криза, морално слепо, па и лудило! Долго нема(ме) лидери, способни да се справат

ПОПУЛИЗМОТ МЕЃУ ИДЕОЛОГИЈАТА И ДЕМАГОГИЈАТА: ЕТИКА ИЛИ ПОЛИТИКА:

Љубомир Гајдов
Филозофски факултет, Скопје

Клучни зборови: филозофија, знаење, политика, опстојување

Разбирањето помеѓу мислителот и политиката е можно само кога власта ќе се заеме за резултатите на мислите-лот, па дури и да го поттикнува мислењето. Но додека на мислителот не му е дозволено да се колеба, да посредува и да толерира, политичарот, за да го оствари она што го смета за вистинско, може да влезе во компромис, да се држи до златната средина, се разбيرا, во тактиката, но не во стратегијата, за да биде "мудар", реален политичар.

Разбирањето помеѓу мислителот и политиката е можно претходно постои проект, созајна димензија.

Присутна во трудот: во преиначувањето на предметите то кон стварноста има аналогија само во интегралноста се реализираат. Бавниот критички пристап на мислење-зацита на општеството во рамките на која созанијата номината, на праматично ниво, ја обезбедуваат органи-шенија за да се воспостави. На крајот, политиката и еко-созаеното во стварноста и какви би биле излезните ре-ја вршат наките за она што недостасува од претходно филозофијата се преточува во конкретната критика што како мислење се јавува во апстрактни категории во објаснува како процес во три нивоа. Според него, она то на мислењето од стварноста. Херел таквиот процес го лозофското настојување за надминување на отстапување-Појовно, за одговорот на прашањето се тргнува од фи-однос помеѓу политиката и знаењето.

каков би требало да биде или каков е тогаш вистинскиот ворите за можностите за развој, се поставува прашањето Бидејќи за политичкиот дејствување пресудни се одго-ха и соодветната на тоа организација.

накво релевантна во светски размери за техничката епо-современата духовна ситуација, врвот на мислењето, ед-како критика на општествената стварност е дијалгоза на Станува збор, пред сè, за онаа "политичка мисла", што кува меѓусебно сретнување и разбирање со политиката. Секоја вистинска и голема филозофија во основа поса-

ФИЛОЗОФИЈАТА И ПОЛИТИКАТА

стапицата на Френсис Фукујама убедени дека подобрата организација на животот во големиот полис е возможна само во рамките на либералната демократија. Силата на неговиот проглас за крајот на историјата, како и наивно-то вложување во ничеанските либидинални политики за еманципација на желбата во постмодерната политичка филозофија, предизвикаа констернација на политичкиот романтизам. Филозофите на политиката престанаа да ги сонуваат невозможните соншта. Слободарската еманципација и автентичниот хуманизам станаа заложници на две опасни гротески: кабинетското академско левичарење и реституираните автократии. Затоа, ќе се обидеме, низ подзаборавените филозофи-сонувачи на новиот политички свет (Нозик, Хајек и др.), да потсетиме дека е дојдено вистинско време за повторно размислување за невозможното. Отргнувањето од замката за крајот на политичките идеологии и системи е новиот императив на политичката филозофија на нашето време. Ургентното милосрдие како метафоричка сентименталност нè исфрла во лажна дилема: храна или теорија. Но, ниеден практичен проблем не се решава без филозофска рефлексива. Нема хуманизам и слобода без промисла. Политичката доблест без идеен терор е неефикасна. Оттука, нашето соопштение ќе биде обид за апологија на потребата од нов, отсонуван, бунтољубен политички романтизам и неговата идеолошка ноуменологија.

д-р **Милан Ѓорѓевиќ**
доцент, Православен богословски факултет
„Свети Климент Охридски“, Скопје

LIBERA TE TUTEMET EX INFERNIS – АСКЕТСКО-ФИЛОСОФСКИ МЕДИТАЦИИ ЗА ЗА-ПУСТУВАЊЕТО И РАЗ-ГРАДУВАЊЕТО

Архетипниот образ на пустината како место на борбата на христијанскиот подвижник со демоните и искушенијата по природа се трансцендира себеси: Во духовна смисла „пустина“ е секој простор пренаменет во бојно поле на кое се судираат човечката слобода и силите на злото. Традиционалната бинарна опозиција „пустина-град“ во православната аскетска традиција се разбира како дијалектички пар кој не имплицира взаемно исклучувачки однос *per se*. Пустината и градот взаемно се проникнувале низ севкупната историја на европската христијанска култура. Како што се случувало пустината да ги поприми контурите на еден град, внедрувајќи во себе огромни монашки кинови или општожитија, така доаѓале и денови во кои градовите се „запустувале“, се уподобувале на пустината, оттуѓувајќи се од редот и поредокот, од доблеста и чесноста, од складноста и убавината, од правдата и вистината. Библиските архетипи на о-без-градениот град, на раз-градениот град, на за-пустениот град – неславните Содом и Гомор – не му се непознати на ниту еден век од историјата на христијанската култура и цивилизација. Градот станува пустина не само тогаш кога неговото нормално функционирање се нарушува, или кога неговите жители се иселуваат – тоа е крајниот стадиум на запустувањето. Почетните и средните стадиуми се проследени од формирање и ширење на малигни структури, кои не му се сопствени на

тивото на градот, но тежнеат да се претстават како главни носители на неговиот идентитет. Овој труд претставува обид за лоцирање на централните симболички топоними на картата на балканскиот постмодерен „град во раз-градување“ и на архетипите кои го отсликуваат културно-духовниот статус на неговите жители. Користејќи се со есхатолошките праобрази на градот и пустината, рајот и пеколот, се укажува на аскетско-етичкиот пат кон излезот од аксиолошките предели на за-пустениот град и за повторно из-градување на неговиот духовен и физички простор.

д-р **Јордан Шишовски**
доцент, соработник-истражувач, Институт за
општествени и хуманистички науки, Скопје

БУКЧИН ВО КУРДИСТАН Социјалната екологија и радикалната демократија во акција

Во наредните редови ќе ги разгледам политичките погледи на позниот американски либертаријански мислител Мареј Букчин (Murray Bookchin). Посебно ќе се осврнам врз концептите за социјална екологија и радикална демократија во контекст на курдското движење за демократски конфедерализам. **Социјалната екологија** е социјална теорија, иницирана од Букчин како критика на современите општествени, политички и економски стремежи на разорување на природната средина. Централната идеја на ова учење е дека еколошките проблеми со кои се соочува човештвото произлегуваат од општествените проблеми на денешницата: економските, етничките, културните и родовите конфликти. Букчин смета дека суштината на експлоатацијата на природната средина е во општествената хиерархизација, доминација и експлоатација, „стремежот човекот да доминира врз природата произлегува директно од доминацијата на човек врз човека“. Оттука произлегува дека справувањето со еколошките предизвици пред современиот човек, според Букчин, може да следи само преку решавањето на т.н. економско-политички контрадикции на доцниот капитализам. Букчин тврди дека тоа може да се оствари преку **радикална демократизација**, преку преземање на јавните добра врз демократска контрола, широка децентрализација на државниот апарат со враќање на фокусот на политичкиот живот во маалото, родова еднаквост и демократизација на трудот. Кон крајот на ова излагање ќе биде разгледано влијанието на мислата на Букчин врз мислата на курдскиот лидер Абдула Очалан (Abdullah Öcalan) и неговата идеологија, именувана како **демократски конфедерализам** што се спроведува во курдските автономни кантони во Рожава (Западен Курдистан).

ТРЕТА СЕСИЈА

д-р **Трајче Стојанов**
доцент, Факултет за образовни науки,
Универзитет „Гоце Делчев“, Штип

се сместуваат во различни области на семантиката, психологизирани и литературата. Бестијалноста како суверен микрофашизам е "човечка дегресија", субјективно "разумно" "изместување, слобода во законот, над законот и против законот и "слобода" во природата. Со спротивставувањето на бестијалноста на анималноста "на негово отворено прашање за бестијалната "анималност" на човекот, или "човечката" бестијалност на суверенот, како лажен идентитет на животното или бестија.

Овие зоосемантички корени на сувереноста кај Дерида и Делез водат кон нов анимален хуманизам инклузивен на терминот човек и кон нова зооетика и зоонтологија согласно "лугето" (како што вели Дерида) кои треба да дојдат.

Д-р Вангел Ноневски
Доцент, Универзитет "Евро-Балкан", Скопје

ЕСТЕТИКАТА НА СРЕДБАТА ЗАГЛAVЕНА ВО СКОПСКИОТ ЈAVЕН ПРОСТОР

Тема на моето предложено излагање би била врската помеѓу концептот на релационата естетика на Никола Буридо (Nicolas Bourriaud) и обидот таа да се аплицира во јавниот простор на мекадонскиот главен град. Инаку, релационата естетика се јавува на самиот крај на минатиот век, како своевидно исходште на сиот збир преходни естетички (естетиката на интерактивните уметности, дигиталната естетика, естетиката на ремикс уметностите), кои се базираат на принципот на со-гесциумство, како елементарен онтолошки и семантички услов на уметноста на преминот од XX во XXI век. Спротивно буридо, релационата уметност ги опфаќа "збирот од уметнички практики кои, како теориска и практична појдовна точка, ги земаат севкупните човечки односи и нивните општествени контексти, наместо да се слушаваат во некаков независен или приватен простор". Бсушност, секоја уметност која, како своја основа ја земаат среќободата, влијава во она што буридо се обидува да опфати со илјатата за релационата естетика. Евидентно е дека оваа илјада на буридо има очигледни политички импликации. Доведувајќи ја традицијата на современата уметност до својата консеквентна фокална точка, буридо ја отфрла елитната уметност (која се слушава во приватен простор) како потчинувачка. Таквата привилегирана уметност (особено јавната, споменичната и архитектонската) со право треба да ја сметаме за инструмент кој денес едностовно може да служи како идеолошко средство за мунификација на тоталитарните тенденции во општеството. Во тој контекст, особено интересно е кога релационата естетика на буридо ќе се аплицира во јавниот простор на Скопје. Разбран како место (наместо простор, според Дерида) за наметнување анахронна идеолошка рамка, Скопје ("2014") стана политичко-идеолошки експеримент, во кој една замислена и голема приказана/мит/лага се нафрла врз јавниот простор и го уринува концептот на средбата/содрешството, за сметка на едностовно идиолошко-политичко, при што равенката на средбата се сведува на "средба" на граѓанинот со сопствената минималност и немоќ.

Европеизмот како политички, геополитички и философско-историски проект е значаен во средината на минатиот век, како некаква алтернатива, трет пат од спротивставените позиции на словенските и западњациите. Европеизмот е значајно политичко-философско учење кое остава огромно трајно наследство на руската мисла, а кое има особено значајно наследство на руската мисла, торишарот Јав Гумилев (1912-1992) кој самитот се декларираше како "последниот европаец", овие идеи влијаваат во современите текови на руската мисла, со што тој станува директен инспиратор на она што сега се нарекува нео-европеизмот. Политиката и на денешна Русија главно е доминирана од европеизмот ставови на Владимир Путин и неговите најблиски соратници и идеолози Алекса́ндр Пу́тин.

Овој труд се занимава со историјата на тој концепт, но и полемизира со некои од противречностите и заблудите на истиот. Укажува на суштинската грешка во самите негови основи – да се устрои идентитет инклузивно врз основа на географскиот фактор, особено на така огромно подрачје како Русија, т.е. Европеизма. Тој обид е теориски невозможен, а практично кобен.

Клучни зборови: Европеизма, европеизмот, геополитика, философија на историја, политика, Русија, Путин

Д-р Марија Тодорска
Филозофски факултет, Скопје

СУВЕРЕНОСТА КАКО ЗООСЕМАНТЕМА

Сувереноста е една од главните теми во западната политичка филозофија веќе подолго време. Таа има мноштво историски референци почнувајќи од Платон, Хобс, Макијавели, но рецентната политичка филозофија прави копирачки пресврт и прифаќа кон сувереноста од бидејќи олошка или зоолошка гледна точка. Нашата цел е да дефинираме некои неразработени аспекти кои можат да бидат суштински во објаснувањето на сувереноста како своевиден археоконцепт, кој трае до ден денес. Бис (βίος) или зое (ζωή) како поими се присутни во делата на Дерида, Делез, Атамбен како со дистинкции кои им дозволуваат да внесат фундаментална *différance* во преовладувањето на антропоцентризам во кураентната политичка теорија.

Зооконцептите како анималност, бестијалност, на други и бајка се столбовите на оваа деконструкција на сувереноста како циркуларен или незааснован концепт кој може да биде алтернатива за демократијата. Бестијалноста, анималноста, бајката се генерички семантици на *animat-*от (Јаканов термин) за деривирање на оваа бисила како насилна, отпадничка или како симболичка сувереност на значења/означувања/кодифрања.

Бестијалноста е спротивен термин на анималноста, а со тоа и неговите политички консеквенци се во доменот на хуманото, а не на анималното. Сувереноста како бестијалност, а не анималност е заедничка појдовна точка за Делез и Делез, но размислувањата на двајцата филозофи

д-р Душица Гокиќ
Филозофски факултет, Скопје

НИЧЕ И ПОЛИТИЧКАТА МОЌ: ПОЛИТИКАТА КАКО ИГРА НА МОЌ И ИГРАТА ВО КРАЛСКАТА НАУКА

Навраќање кон изворната мисла: духот на Вистината и Слободата – темели на општеството! При ваквиот обид се соочуваме со грдото лице на реалноста: отсуство на можноста да се засноваат темелите на цивилизацијата врз ваквата мисла.

Служењето на обѕирите како една од битните карактеристики на секое цивилизирано општество, претставува само празно „ломотење“ на социолозите и другите научници, а во реалноста суштински е само теоретска конструкција на моралот на општествената хипокризија.

Денес, во епохата на 21. век, на театарската сцена на светот владее „големата“ политика, која претставува безобѕирна, перфидна, манипулаторска и вешто прикриена игра на моќ. На повидок е остварувањето на Ничевата прогноза за поимот на политиката, која денес целосно се преточи во духовна војна, во која однапред се знаат „победниците“ – владетелите на светот и „губитниците“ – обичните смртници! Арбитрите, средствата и целите на политиката како игра на моќ се ставаат во служба на одржувањето и перманентното возобновување на класно-експлоататорските односи во рамките на општествениот систем, кој во различните историски периоди имал различни форми на уредување на општествено-политичката организација, во кој се менувале различни гарнитуре на државници, владетели и политичари, а според својата суштина тој останувал ист – се засновал врз принципот на угнетувањето и спротивставувањето на човекот од страна на човекот!

Играта на творештвото во кралската наука треба да претставува слободна игра, која ќе биде поставена наспроти играта на моќ на политиката. Во тоа лежат корените на автентичната философска мисла која може да го преобрази општеството. Визијата на играта во кралската наука – единствениот пат кој може да му помогне на човекот да не биде играчка во канците на лажната хипокризија на општествените институции и да создаде одбранбен механизам на духот со кој и преку кој ќе може да ја отклучи вратата на својата еманципација.

Лазар Гогов

Економски факултет, Сараево, БиХ,
Воена академија, Белград, Србија

ФИЛОЗОФИЈА, ПОЛИТИКА И ИДЕОЛОГИЈА

Откога постојат филозофијата и политиката сакале-нејќеле тие влијаат една на друга. Политиката само негативно, а филозофијата позитивно или негативно, во зависност од интелектуалните перформанси на филозофите.

Доколку биле на страната на научната вистина филозофите своето мешање го плаќале со живот, губење на имот, прогонство или забрана на нивното делување. Ако ја запоставувале научната вистина филозофите биле ми-

леници на политиката, но затоа страдало општеството.

Филозофијата сакала-нејќела, по својата суштина – да ја открива научната вистина – и по својата функција – да ја шири научната вистина, метафорички кажано да ги отвори очите на оние што спијат и да ја подига нивната способност сами да ја спознаваат научната вистина – мора да се меша во политиката.

Како наука филозофијата мора да го институционализира своето мешање во политиката. Без тоа таа станува идеологија, губи контакт со стварноста и не придонесува ништо за нејзиното подобрување. Состојбата дури се влошува. Цел XX век го потврдува наведеното. Политиката и филозофијата цел XX век кокетираа и парадираа со „марксизам“ и „социјализам“ а во последната деценија од векот не само што не зборуваа за тоа, туку политиката почна своите жртви од ненаучното организирање и водење на општеството да ги прикажува како „жртви на комунизмот“, а филозофијата молчеше за тоа или не знаеше научно да го објасни.

Да веруваме дека во иднина тоа нема да се повтори, иако стариот начин на стопанисување не дава никакви гаранции за тоа. Напротив – тој доведува до повторување на минатото.

